

Vergaderjaar 2014–2015

34 074

Samenvoeging van de gemeenten Edam-Volendam en Zeevang

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 23 januari 2015

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de regering op de gestelde vragen en de gemaakte opmerkingen tijdig en genoegzaam zal hebben geantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel tot samenvoeging van de gemeenten Edam-Volendam en Zeevang. Zij constateren dat het hier gaat om een vrijwillige samenvoeging van twee gemeenten. Enerzijds heeft de gemeente Zeevang duidelijk gekozen voor gemeentelijke herindeling, anderzijds heeft de gemeente Edam-Volendam positief op het verzoek van Zeevang geantwoord. Er is sprake van breed lokaal en regionaal bestuurlijk draagvlak. Ook het maatschappelijk draagvlak is groot. Het wetsvoorstel geeft de leden van de VVD-fractie geen aanleiding tot het maken van opmerkingen en het stellen van vragen.

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het voorliggende wetsvoorstel waarin de samenvoeging van de gemeenten Edam-Volendam en Zeevang wordt geregeld. Zij hebben naar aanleiding hiervan nog enkele vragen.

Genoemde leden vinden dat het initiatief tot herindelingen van onderop moet komen, bovendien zijn zij van mening dat het van belang is dat er draagvlak bestaat voor een herindeling onder de bevolking. De leden van de SP-fractie hebben de indruk dat aan deze voorwaarden bij deze herindeling is voldaan. Het herindelingsadvies is door beide gemeenteraden unaniem aangenomen, maar nog belangrijker: zowel de bevolking van de gemeente Zeevang als de bevolking van de gemeente Edam-Volendam staan in meerderheid positief tegenover deze herindeling. Dat is bijvoorbeeld gebleken tijdens druk bezochte inspraakavonden.

Toch zijn de leden van de SP-fractie niet geheel zonder zorgen. Beide gemeenten verschillen op punten van karakter. De gemeente Zeevang bestaat uit hoofdzakelijk landelijk gebied met verschillende kernen, terwijl de gemeente Edam-Volendam een meer verstedelijkt karakter heeft. Bovendien verschillen beide gemeente in grote mate in inwonersaantal, de gemeente Edam-Volendam is significant groter dan de gemeente Zeevang. Dat zou ertoe kunnen leiden dat de kernen in de huidige gemeente Zeevang het onderspit delven ten opzichte van de plaatsen Edam en Volendam. Het gemeentebestuur van Edam-Volendam heeft aangegeven het kernenbeleid van de gemeente Zeevang «te willen respecteren» en daarmee de positie van de dorpsraden. Dat klinkt de leden van de SP-fractie niet zeer enthousiast in de oren. Genoemde leden vragen of zij deze toon juist interpreteren of is hier sprake van een ongelukkig gekozen term en heeft de gemeente Edam-Volendam ten volle oog voor de afwijkende belangen van deze kernen?

Er ontstaat met deze herindeling een gemeente die qua inwoneraantal minder groot is dan de gemiddelde Nederlandse gemeente. Genoemde leden vragen deze vergelijking ook te maken waar het gaat om de grootte van de nieuw te vormen gemeente in oppervlak. Bovendien vragen zij in kaart te brengen hoe lang inwoners van de noordelijk gelegen plaats Schardam in de nieuwe situatie onderweg zijn naar het gemeentehuis per auto, op de fiets en met het openbaar vervoer. Deze leden vragen datzelfde te doen voor de plaats Beets. Voorts vragen deze leden een oordeel van de regering of zij van mening is dat dit acceptabele afstanden c.q. reistijden zijn.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel tot samenvoeging van de gemeenten Edam-Volendam en Zeevang. Deze leden constateren, dat de beoogde samenvoeging door de gemeenten zelf is geïnitieerd en kan rekenen op brede steun van de gemeenteraden en op maatschappelijk draagvlak in de betrokken gemeenten. Dat zijn voor deze leden redenen om het voorliggende wetsvoorstel positief te beoordelen.

De leden van de CDA-fractie hebben waardering voor de initiatieven van beide gemeenten om hun inwoners te betrekken bij het proces van gemeentelijke herindeling.

De leden van de CDA-fractie hebben nog wel een vraag over de financiële aspecten van het wetsvoorstel. De Minister schrijft in een brief van 13 januari 2015 aan het Burgemeesters en Secretarissenoverleg G7 over de hoogte van de herindelingsmaatstaf bij vorming één gemeente in Noord-Groningen, dat een generieke wijziging van de maatstaf herindeling van het gemeentefonds tot stand zal worden gebracht. Kan de regering toelichten wat de generieke wijziging van de maatstaf herindeling van het gemeentefonds inhoudt en wanneer die wijziging zijn beslag krijgt? Heeft die wijziging ook consequenties voor de gemeenten die betrokken zijn bij het voorliggende wetsvoorstel?

Ten slotte hebben de leden van de CDA-fractie nog enkele vragen over de bestuurlijke toekomst van de regio Zaanstreek-Waterland. Welke ambities zijn er – van onderop, zo onderstrepen deze leden – om tot verdere herindelingen in het gebied te komen? Is de regering met deze leden van mening, dat niet herindeling op herindeling gestapeld moet worden? Onderschrijft de regering de stelling, dat het voorliggende wetsvoorstel met zich meebrengt dat Edam-Volendam de komende jaren niet tot een volgende herindeling gedwongen zal worden?

De voorzitter van de commissie,
Berndsen-Jansen

Adjunct-griffier van de commissie,
Hendrickx